

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 36/2025-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Hudec s.r.o, Lazaretská 23, Bratislava, proti výrokom I a III uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 22Ek/2325/2021 zo 17. septembra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 15. novembra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s porušením čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 13 ods. 1 písm. a) a ods. 4 ústavy uznesením okresného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia vo výroku I o zamietnutí sťažnosti proti uzneseniu o zamietnutí námietok sťažovateľa proti uloženiu donucovacieho opatrenia a vo výroku III o zamietnutí jeho návrhu na prerušenie konania. Súčasne navrhuje, aby ústavný súd napadnuté uznesenie v rozsahu výroku I a III zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a priznal mu náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti, k nej pripojených príloh a vlastnej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že na okresnom súde je od 18. júna 2021 proti sťažovateľovi vedené exekučné konanie v prospech oprávnených [REDACTED] a [REDACTED] o vymoženie nepenažného plnenia na základe exekučného titulu, uznesenia Okresného súdu Bratislava III č. k. 43C/58/2008-2628 z 26. mája 2021 o neodkladnom opatrení, vydaného v rámci konania o zriadenie vecného bremena, ktoré bolo potvrdené uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4Co/93/2021 zo 16. augusta 2021. Okresný súd Bratislava III ním sťažovateľovi uložil povinnosť umožniť oprávneným, ich dcére a iným oprávneným osobám prechod po špecifikovanom pozemku a zakázal

mu nakladať so špecifikovanými nehnuteľnosťami. Proti potvrdzujúcemu uzneseniu krajského súdu sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť, ktorú ústavný súd odmietol ako zjavne neopodstatnenú uznesením č. k. III. ÚS 77/2022-15 z 10. februára 2022.

3. Vydaniu exekučného titulu v rámci konania o zriadenie vecného bremena predchádzalo vydanie uznesenia č. k. 43C/58/2008-1955 z 19. júla 2017, ktorým Okresný súd Bratislava III nariadil neodkladné opatrenie a už právnej predchodkyňi sťažovateľa uložil povinnosť umožniť prechod po ľavej strane špecifikovaného pozemku oprávneným, ich dcére a iným oprávneným osobám a uložil jej povinnosť zdržať sa výstavby betónového oplatenia špecifikovaného pozemku.

3.1. Na základe tohto uznesenia bolo pred okresným súdom pod sp. zn. 16 Ek 72/2017 vedené exekučné konanie na vymoženie nepeňažného plnenia právnej predchodkyňi sťažovateľa, ktorá v priebehu exekučného konania podala tri návrhy na zastavenie exekúcie. Jej posledný návrh okresný súd zamietol, no následne na základe jej sťažnosti zmenil tak, že exekúciu zastavil. Exekučný titul sa stal materiálne nevykonateľný vzhľadom na výraznú zmenu v skutkových okolnostiach, keď právna predchodkyňa sťažovateľa jednostranným úkonom rozčlenila pozemok na dve samostatné parcely, v dôsledku čoho pozemok špecifikovaný v exekučnom titule už neexistoval. Proti tomuto uzneseniu podali oprávnení ústavnú sťažnosť, ktorú ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 49/2021-22 z 23. februára 2021 odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

3.2. Napriek neodkladnému opatreniu z 19. júla 2017 právna predchodkyňa sťažovateľa vybudovala betónové oplatenie (bez otvoru) okolo špecifikovaného pozemku.

4. Vrátiac sa späť k predmetnému exekučnému konaniu, ústavný súd uvádza, že okresný súd v ňom s právoplatnosťou 30. novembra 2022 zamietol návrh sťažovateľa na zastavenie exekúcie. Sťažovateľ následne podal na exekučný súd žiadosť o určenie spôsobu plnenia povinnosti. V odpovedi z 3. februára 2023 okresný súd sťažovateľa upozornil, že ak bude pokračovať v obštrukciách, dôsledkom bude udeľovanie peňažných pokút súdnym exekútorom. Sťažovateľ z dôvodu potreby odstránenia či úpravy oplatenia podal 6. marca 2023 na Miestnom úrade Bratislava-Rača žiadosť o vydanie stavebného povolenia. Dňa 3. apríla 2023 a následne aj 18. mája 2023 požiadal z uvedeného dôvodu súdneho exekútora o odklad exekúcie. Súdny exekútor upovedomením o odklade exekúcie z 19. mája 2023 návrhu vyhovel a exekúciu odložil o dobu 3 mesiacov. Napriek opätovnej žiadosti sťažovateľa o odklad exekúcie do právoplatného skončenia stavebného konania súdny exekútor vydal 4. septembra 2023 upovedomenie o uložení donucovacieho opatrenia – poriadkovej pokuty vo výške 500 eur.

5. Proti upovedomeniu sťažovateľ podal námietky, ktoré okresný súd uznesením vyššieho súdneho úradníka zamietol. Súdny exekútor postupoval v súlade so zákonom, keďže podľa § 61h ods. 1 písm. d) Exekučného poriadku možno exekúciu odložiť iba jedenkrát na obdobie najviac troch mesiacov, preto okresný súd považoval ďalší návrh sťažovateľa na odklad exekúcie iba za obštrukciu. Okresný súd sa nestotožnil so sťažovateľom tvrdenou existenciou objektívneho dôvodu na neplnenie nepeňažného plnenia v podobe prebiehajúceho stavebného konania, ktoré bolo prerušené práve pre nedostatky podania zavinené sťažovateľom. Sťažovateľovi nič nebránilo zabezpečiť odborný a efektívny výkon dotknutej nepeňažnej povinnosti včas. O možnosti uloženia poriadkových pokút bol informovaný v odpovedi okresného súdu z 3. februára 2023. Uzavrel, že správanie sťažovateľa je nepredvídateľné a nevzbudzuje dôveru vo včasné splnenie uloženej povinnosti.

6. Sťažnosti sťažovateľa proti tomuto uzneseniu zamietol okresný súd obsadený sudcom výrokom I napadnutého uznesenia a výrokom III napadnutého uznesenia zamietol návrh sťažovateľa na prerušenie exekučného konania do právoplatného skončenia stavebného konania. Proti III. výroku napadnutého uznesenia sťažovateľ podal odvolanie.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti opakovane uvádza, že splneniu nepeňažného plnenia v zmysle exekučného titulu mu bráni zákonne vybudované betónové oplotenie, pričom exekučný titul neobsahuje jednoznačný príkaz ako ho prekonať. Preto sa obrátil na okresný súd, ktorý podľa presvedčenia sťažovateľa až listom z 3. februára 2023 ustálil potrebu odstrániť časť betónového oplotenia. Z uvedeného dôvodu sa 6. marca 2023 obrátil na stavebný úrad, keďže podľa sťažovateľa bez vyjadrenia stavebného úradu nevie ani nemôže odstrániť časť oplotenia. Nepovolením odkladu či prerušenia exekúcie a uložením mu donucovacieho opatrenia tak okresný súd dopustil stav, keď je sťažovateľ ako povinný v exekučnom konaní donucovaný porušovať zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“), resp. je sankcionovaný za nekonanie iného štátneho orgánu (stavebného úradu). Uložením pokuty mimo medze zákona v rozpore s čl. 2 ods. 2 a čl. 13 ods. 1 pís. a) a ods. 4 ústavy, a tým, že núti sťažovateľa porušiť stavebný zákon, porušil okresný súd zásadu právneho štátu. Zároveň namieta nedostatočné odôvodnenie napadnutého uznesenia okresného súdu, považuje ho za vnútorne rozporné, keď okresný súd na jednej strane deklaroval, že rešpektuje stavebný zákon, no zároveň dospel k záveru, že sťažovateľ môže byť donucovaný ho porušovať. Uvedené je v rozpore so zásadou právnej istoty a legitímnych očakávaní, najmä ak v roku 2023 súdny exekútor exekúciu z dôvodu prebiehajúceho stavebného konania odložil.

8. Neprerušením exekučného konania okresný súd porušil podľa sťažovateľa princíp del'by moci v štáte. Okresný súd nemá právomoc určiť podmienky odstránenia stavby. Svojím postupom založil pre sťažovateľa neriešiteľný stav, ktorý má odstrániť časť stavby bez určenia podmienok stavebným úradom, a sám tieto podmienky neustanovuje. Navyše, sankcionoval sťažovateľa za nečinnosť stavebného úradu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s porušením čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 čl. 13 ods. 1 písm. a) a ods. 4 ústavy napadnutým uznesením okresného súdu o zamietnutí sťažnosti proti uzneseniu o zamietnutí námietok proti uloženiu donucovacieho opatrenia (výrok I) a o zamietnutí návrhu sťažovateľa na prerušenie konania (výrok III) z dôvodu uloženia sankcie mimo medzí zákona, nedostatočného odôvodnenia a porušenia princípu del'by moci.

10. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

o ústavnom súde“) a zisťoval, či obsahuje všetky náležitosti ústavnej sťažnosti a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa III. výrokom napadnutého uznesenia:

11. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti v tejto časti zistil, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv okrem ústavnej sťažnosti domáha aj podaním odvolania proti III. výroku napadnutého uznesenia (napriek poučeniu o nemožnosti podať proti napadnutému uzneseniu odvolanie).

12. Sťažovateľ súbežným podaním odvolania a tejto ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvoril stav, keď by o tej istej veci mali súbežne rozhodovať (podľa presvedčenia sťažovateľa) Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací a ústavný súd. V podmienkach právneho štátu, ktorý rešpektuje princíp právnej istoty, však takýto stav nie je ústavne aprobovateľný, pretože by tým mohlo dôjsť k vydaniu dvoch rozdielnych rozhodnutí.

13. Z uvedeného dôvodu ústavný súd uplatnil princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy a ústavnú sťažnosť v tejto časti v súlade s § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa I. výrokom napadnutého uznesenia:

14. Okresný súd I. výrokom napadnutého uznesenia zamietol sťažnosť sťažovateľa podanú proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka o zamietnutí jeho námietok proti upovedomeniu súdneho exekútora o uložení donucovacieho opatrenia – poriadkovej pokuty vo výške 500 eur.

15. Oprávnenie súdneho exekútora uložiť povinnému donucovacie opatrenie v podobe poriadkovej pokuty v prípade, ak exekučný titul ukladá povinnosť niečo strpieť, vyplýva z § 192 ods. 1 v spojení s § 43a ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku. Predmetné ustanovenia nadobudli účinnosť 1. apríla 2023.

16. Uloženie donucovacieho opatrenia v podobe pokuty súdom predpokladá aj § 382 Civilného mimosporového poriadku v súvislosti s výkonom inej ako peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloletým. Vo vzťahu k týmto jednoinštančným rozhodnutiam o uložení pokuty ústavný súd konštantne uvádza, že jeho úlohou nie je prehodnocovať správnosť poriadkového opatrenia všeobecného súdu, a to ani v prípade, ak by s takým rozhodnutím nesúhlasil. Také rozhodnutie by v zásade malo byť nepreskúmateľné nielen nadriadeným súdom, ale malo by byť vzhľadom na bagateľnú povahu a ústavnoprávny rozmer vylúčené aj z prieskumu vecí ústavným súdom. Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ktoré môžu mať za následok porušenie ústavou garantovaných základných práv a slobôd, alebo tiež v prípadoch absencie primeraného zdôvodnenia tohto rozhodnutia všeobecným súdom (porov. napr. I. ÚS 443/2024, IV. ÚS 213/2024).

17. Právomoc ústavného súdu v konaní o ústavnej sťažnosti fyzickej osoby podľa čl. 127 ústavy proti rozhodnutiu či zásahom všeobecných súdov je výlučne založená na jeho prieskume z hľadiska

dodržania ústavnoprávných princípov, t. j. či v konaní a rozhodnutí v ňom vydanom boli chránené práva alebo slobody fyzickej osoby. To v danom kontexte znamená, že ani prípadná vecná nesprávnosť rozhodnutia všeobecného súdu nie je sama osebe významná, lebo konanie o sťažnosti nie je pokračovaním konania v ďalšej inštancii mimo rámca všeobecného súdu a ústavnému súdu v ňom zásadne neprislúcha, aby v jeho rámci prehodnocoval skutkové a právne závery všeobecného súdu. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (*mutatis mutandis* I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, I. ÚS 129/2015).

18. Ústavný súd uplatňuje uvedené východiská aj pri prieskume rozhodnutí svojou procesnou povahou obdobných napadnutému uzneseniu okresného súdu (jeho I. výroku).

19. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že okresný súd nepovažoval sťažnosť sťažovateľa za dôvodnú, stotožnil sa s odôvodnením napadnutého uznesenia vyššieho súdneho úradníka a odkazuje naň. Už v uznesení vyššieho súdneho úradníka okresný súd konštatoval prítomnosť právoplatného zamietnutia návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie, upozornenia o možnosti udelenia peňažnej pokuty súdnym exekútorom a presvedčenia, že sťažovateľ súdnu autoritu nemieni rešpektovať. Naopak, nemal za preukázanú existenciu objektívneho dôvodu neplnenia nepeňažného plnenia, ktorým podľa sťažovateľa malo byť stavebné konanie prerušené pre nedostatky podania zavinené sťažovateľom. Uviedol, že súdny exekútor nemohol v zmysle § 61h ods. 1 písm. h) Exekučného poriadku opakovanej žiadosti sťažovateľa o odklad exekúcie vyhovieť, keďže tak môže urobiť iba raz a na najviac 3 mesiace (čo bolo naplnené upovedomením o odklade exekúcie z 19. mája 2023, pozn.).

20. Vo vzťahu k sťažnostným námietkam sťažovateľa nad rámec uvedeného okresný súd v napadnutom uznesení pripomenul, že z predmetného listu vlastníctva vyplýva, že okresný súd v konaní o zriadenie vecného bremena právnej predchodkyňi sťažovateľa uznesením z 19. júla 2017, vykonateľným 6. augusta 2017 a právoplatným 22. decembra 2017, uložil (okrem iného) povinnosť zdržať sa výstavby betónového oplotenia pozemku. Okresný súd považoval za absurdné, že sa sťažovateľ dovoľáva objektívnej nemožnosti splnenia nepeňažnej povinnosti z dôvodu neskončeného stavebného konania, ktoré je spôsobené jeho subjektívnym správaním (stavebné konanie bolo prerušené pre nedostatky podania zavinené sťažovateľom). Sťažovateľom namietanú výšku uloženej pokuty nepovažoval za neprimeranú vzhľadom na dĺžku obdobia, počas ktorého sťažovateľ nespĺnil uloženú povinnosť, a na samotný účel donucovacieho opatrenia, ktorým je zasiahnuť do majetkovej sféry povinného a vynútiť splnenie uložených povinností.

21. Z dôvodovej správy k zákonu č. 48/2023 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení dopĺňa zákon č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vyplývajú podmienky vydania donucovacieho opatrenia, ktorými sú odôvodnený predpoklad, že bez jeho použitia nedôjde k splneniu povinnosti, neexistencia objektívnych dôvodov neplnenia povinnosti, informovanie o možnosti uloženia donucovacieho

opatrenia, jeho vyváženosť a primeranosť, uplynutie lehoty na podanie návrhu na zastavenie exekúcie a uloženie poriadkovej pokuty v zákonom stanovenej výške.

22. Bez ambície vstupovať na pôdu rozhodovacej právomoci všeobecných súdov tak ústavný súd konštatuje, že v okolnostiach prerokúvanej veci hypotéza § 43a ods. 1 písm. a), ods. 2, 3 a 4 písm. a) Exekučného poriadku bola v čase vydania napadnutého uznesenia (ako aj upovedomenia o uložení donucovacieho opatrenia) naplnená, čo vyplýva z dostatočne odôvodneného napadnutého (ako aj jemu predchádzajúceho) uznesenia okresného súdu. V okolnostiach prerokúvanej veci bolo sťažovateľovi v dostatočnom rozsahu vysvetlené, prečo okresný súd neakceptoval jeho presvedčenie o existencii ospravedliteľného dôvodu neplnenia povinnosti. Na tomto mieste ústavný súd pripomína, že preskúmaniu výroku o zamietnutí návrhu na prerušenie exekučného konania bráni nedostatok právomoci ústavného súdu.

23. K zjavnej účelovosti konania právnej predchodkyne sťažovateľa (rozdelenie pozemku, jeho darovanie sťažovateľovi, postavenie oplotenia napriek existencii neodkladného opatrenia), ako aj sťažovateľa v priebehu dlhotrvajúceho sporu s oprávnenými sa už vyjadril ústavný súd v konaniach vedených pod sp. zn. I. ÚS 49/2021 a III. ÚS 77/2022 aj Okresný súd Bratislava III v exekučnom titule. Skutočnosť, že okresný súd neakceptoval pokračovanie v takomto konaní zo strany sťažovateľa, ktoré tentokrát spočívalo v iniciovaní a následnom bránení v pokračovaní stavebného konania, nespochybňuje ústavnú neutržateľnosť napadnutého uznesenia.

24. Vzhľadom na už uvedené, ako aj na procesný charakter napadnutého uznesenia ústavný súd konštatuje, že nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala zjavnú neodôvodnenosť či arbitrárnosť záverov v ňom vyslovených. Keďže ústavný súd nemal pochybnosť o ústavnej konformnosti napadnutého uznesenia, odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti v rozsahu namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

25. Z formulácie ústavnej sťažnosti vyplýva, že porušenie ďalších článkov ústavy [čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 13 ods. 1 písm. a) a ods. 4 ústavy] sťažovateľ spája s porušením základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie. Z uvedeného dôvodu sa odmietnutie ústavnej sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť vzťahuje aj na tieto ďalšie namietané porušenia čl. ústavy.

26. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. januára 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu